

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'HISENDA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

- 5109** *Reial decret 285/2014, de 25 d'abril, pel qual es modifiquen el Reial decret 335/2010, de 19 de març, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions a la duana i la figura del representant duaner, i el Reial decret 1363/2010, de 29 d'octubre, pel qual es regulen supòsits de notificacions i comunicacions administratives obligatòries per mitjans electrònics en l'àmbit de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.*

El Reial decret 335/2010, de 19 de març, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions a la duana i la figura del representant duaner, va ser objecte de quatre recursos davant el Tribunal Suprem per diverses associacions de transitaris, expedidors internacionals i assimilats, per la Federació Espanyola de Transitaris, Expedidors Internacionals i Assimilats i el Consell General dels Col·legis d'Agents de Duanes i Comissionistes de Duanes.

Dels quatre procediments, en tres es van dictar sentències en les quals s'estimaven parcialment els recursos (sentències de 28 de novembre de 2011 i de 22 de març i 4 de juny de 2012). En aquestes sentències, es procedia a l'anul·lació del terme «física» (dins de l'expressió «persona física») que inclou l'article 4.1.a) del Reial decret 335/2010, de 19 de març.

Segons els fonaments de dret de la primera de les sentències esmentades, el contingut de la qual es ratifica en les dues següents, el Tribunal Suprem entén que l'exigència reglamentària de la necessitat d'acreditar una aptitud o un coneixement per ser representant duaner no s'oposa al dret de la Unió Europea o al dret espanyol en aquesta matèria, i el Tribunal Suprem es limita a indicar a la sentència que aquest requisit no pot constituir una limitació per a l'accés a aquesta activitat per les persones jurídiques. En aquest sentit, l'últim paràgraf del fonament de dret tercer indica: «Seria suficient, per adquirir o demostrar aquella aptitud, que s'exigissin les proves corresponents als administradors de les societats o als agents o empleats de les persones jurídiques que aquestes designin per portar a terme les seves relacions amb la duana quan pretenguin exercir la representació dels seus clients». La incorporació al Reial decret d'alguna de les fórmules indicades, segons el fonament jurídic sisè, exigiria alguna modificació de l'article 4 del Reial decret contra el qual s'ha recorregut, modificacions que s'han de fer a través de les «facultats normatives en mans del Govern i de l'Administració General de l'Estat» i no en l'àmbit jurisdiccional.

Seguint les indicacions de les sentències esmentades, s'incorpora una nova lletra a l'article 4.2 el text de la qual estableix que es considera acreditada l'aptitud o el coneixement en el cas d'una persona jurídica quan el seu representant legal o el seu representant voluntari davant la duana tingui la condició de representant duaner. En el segon cas s'exigeix una relació laboral estable amb la persona jurídica amb la finalitat d'evitar possibles abusos de dret, com convertir l'activitat de representació en una mera activitat de lloguer o arrendament de «títol».

Com a conseqüència de suprimir la condició de persona física, qualsevol persona jurídica que hagi estat habilitada per presentar declaracions a compte de tercers amb anterioritat a l'entrada en vigor del nou marc jurídic, es considera que compleix la condició d'acreditació de l'aptitud per presentar declaracions davant la duana. No obstant això, s'ha de preveure la seva adaptació al nou marc jurídic, i establir que quan se substitueixi o es modifiqui la seva condició o se substitueixin els seus representants legals o voluntaris acreditats davant la duana, les noves persones físiques que tinguin aquesta condició han de complir el requisit exigible a qualsevol persona jurídica per ser representant duaner. En tot cas, aquesta adaptació s'ha de complir abans de l'1 de gener de 2020.

D'altra banda, el Reglament (CE) núm. 450/2008 del Parlament i del Consell, de 23 d'abril de 2008, pel qual s'estableix el codi duaner comunitari (codi duaner modernitzat), que va constituir un dels fonaments de modificació de la regulació en el nostre dret positiu de la figura del representant duaner, ha estat derogat pel Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió (codi duaner refós), que inclou una modificació en la regulació que preveia el Reglament derogat en relació amb el lloc en què ha d'estar establert el representant duaner, i preveu a l'article 18.2 que no és necessari que el representant duaner estigui establert en el territori duaner de la Unió en determinats supòsits, sense perjudici que el seu accés a l'activitat de representant duaner estigui subjecte a les mateixes condicions exigides a les persones establertes en el territori duaner de la Unió. Per tant, es necessita una modificació del Reial decret 335/2010, de 19 de març, per adaptar-lo al dret de la Unió.

L'aplicació del Reial decret 335/2010, de 19 de març, en relació amb la previsió relativa als operadors econòmics autoritzats, i a la vista que l'article 39.d) de l'esmentat Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, que exigeix qualificació professional en relació amb l'activitat que exerceix, fa necessària la substitució del procediment d'inscripció d'ofici en el Registre de representants duaners pel de sol·licitud.

També s'incorporen algunes modificacions tècniques, entre d'altres, una especificació més gran de la formació mínima que s'ha d'acreditar per accedir a la condició de representant duaner, i s'inclouen de manera expressa matèries que són subjacents al en el dret duaner, com és la regulació bàsica dels contractes de compravenda i de transport internacional de mercaderies i les regles relatives als pagaments internacionals, que les proves es convoquin amb una periodicitat, almenys, biennal i la possibilitat d'eximir totalment o parcialment de la prova les persones que acreditin els estudis o títols que s'estableixin en cada convocatòria. A més, s'incorpora de manera expressa la previsió de les conseqüències d'un incompliment dels requisits exigits per actuar com a representant duaner, que consisteix en la baixa del Registre de representants duaners, prèvia audiència de l'interessat.

Amb la mateixa finalitat, es modifiquen les disposicions addicionals primera i segona, i s'hi incorpora de manera expressa la forma de prestació de garanties en el cas de representació duanera en la modalitat de representació directa. Així, a l'apartat 2 de la disposició addicional segona, en el cas que el representant presenti una garantia, aquesta ha d'especificar que l'entitat garant respondrà solidàriament amb el deutor del deute duaner i amb el subjecte passiu per a la resta de tributs exigibles.

Per acabar, encara que més del 99% de les declaracions duaneres es presenten per mitjans electrònics, es considera que els representants duaners, en l'exercici de la seva activitat de representació, s'han de relacionar amb l'Administració a través de mitjans electrònics de manera exclusiva. Aquesta obligació ja està establerta per a determinats tipus de declaracions duaneres, com són la d'exportació i la de trànsit, pel Reglament (CE) núm. 1875/2006 de la Comissió, de 18 de desembre de 2006, pel qual es modifica el Reglament (CEE) núm. 2454/93, pel qual es fixen determinades disposicions d'aplicació del Reglament (CEE) núm. 2913/92 del Consell pel qual s'estableix el Codi duaner comunitari, i es fonamenta per a la resta de les comunicacions en l'article 27.6 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, ja que en aquest cas es compleixen les condicions que preveu el precepte esmentat, perquè els representants duaners, per a l'exercici de la seva activitat, han de tenir la necessària capacitat econòmica i capacitació professional que assegura l'accés i la disponibilitat de mitjans tecnològics necessaris per a l'exercici de l'activitat de representació.

En aquest mateix àmbit, com que el sistema de declaració per via electrònica per a les declaracions duaneres s'ha modificat, i s'ha suprimit l'obligació de sol·licitar l'aplicació de l'anomenat sistema EDI, es fa necessari modificar l'article 4.2.e) del Reial decret 1363/2010, de 29 d'octubre, pel qual es regulen els supòsits de notificacions i comunicacions administratives obligatòries per mitjans electrònics en l'àmbit de l'Agència

Estatut d'Administració Tributària, amb la finalitat d'incloure-hi tots els representants duaners i qualsevol persona que presenti declaracions duaneres per via electrònica.

Aquest Reial decret es dicta per raó del que disposa l'article 149.1.10a de la Constitució espanyola, que atorga a l'Estat la competència exclusiva sobre règim duaner i aranzelari.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, escoltat el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 25 d'abril de 2014,

DISPOSO:

Article primer. *Modificació del Reial decret 335/2010, de 19 de març, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions a la duana i la figura del representant duaner.*

El Reial decret 335/2010, de 19 de març, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions a la duana i la figura del representant duaner, queda modificat de la manera següent:

U. Es modifica l'article 4, que queda redactat de la manera següent:

«Article 4. *Condicció de representant duaner.*

1. Són representants duaners, de manera que poden actuar en nom i per compte d'altri o en nom propi i per compte d'altri, les persones físiques o jurídiques que compleixin els requisits següents:

a) Estar establertes, segons la legislació duanera de la Unió Europea, a Espanya o en el territori de qualsevol altre Estat membre d'aquella o, en els casos que prevegi la legislació esmentada, a tercers països.

b) Acreditar la capacitat necessària per a l'exercici de l'activitat de representant duaner.

c) Estar inscrit en el Registre de representants duaners del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

2. L'acreditació de la capacitat s'ha d'efectuar:

a) En el cas de les persones físiques, mitjançant la superació de les proves d'aptitud que convoqui l'Agència Estatal d'Administració Tributària sobre qüestions relatives a la normativa bàsica tributària i duanera en l'àmbit del comerç exterior de mercaderies, dels impostos especials, de la regulació del contraban, del règim econòmic i fiscal de Canàries i règims especials de Ceuta i Melilla i de la regulació bàsica dels contractes de compravenda i de transport internacional de mercaderies i les regles relatives als pagaments internacionals. Les proves s'han de convocar almenys amb una periodicitat biennal.

A aquests efectes, es consideren eximides de complir aquest requisit:

1r Les persones físiques que tinguin la consideració d'agents i comissionistes de duanes.

2n Les persones físiques que a l'entrada en vigor del present Reial decret estiguin habilitades pel Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària per presentar declaracions a la duana en nom propi i per compte d'altri.

3r Les persones físiques que durant tres anys, anteriors a l'entrada en vigor del present Reial decret, hagin signat, amb regularitat, declaracions com a apoderats i hagin mantingut una relació laboral amb persones o entitats habilitades pel Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària per a la presentació de declaracions a la duana.

4t En la seva totalitat o de manera parcial, les persones que acreditin els coneixements que indica l'apartat 2.a) d'aquest article amb els títols o estudis que es determinin en cada convocatòria.

b) En el cas de les persones jurídiques, el requisit de la capacitat es considera acreditat quan, durant tot el temps en el qual exerceixin l'activitat de representant duaner, concorri alguna de les circumstàncies següents:

1r Que almenys un dels seus representants legals sigui una persona física que tingui la condició de representant duaner.

2n Que per a la seva representació davant la duana a aquests efectes hagi apoderat, almenys, una persona física que tingui la condició de representant duaner. Aquests apoderats han d'estar vinculats a la persona jurídica a través d'un contracte laboral indefinit i no poden ser representants legals o voluntaris d'altres representants duaners, ni prestar serveis de representació duanera com a persona física mentre estiguin vinculats a la persona jurídica.

3. Quan així ho sol·licitin, tenen la condició de representant duaner els que estiguin legalment establerts en qualsevol altre Estat membre de la Unió Europea i que compleixin els criteris que preveu l'article 39, lletres a) a d), del Reglament (UE) núm. 952/2013, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió (codi duaner refós).

4. Quan així ho sol·licitin, tenen la condició de representant duaner els operadors econòmics que hagin obtingut l'estatus d'operador econòmic autoritzat que defineix l'article 38.2.a) del Reglament (UE) núm. 952/2013, de 9 d'octubre de 2013, mentre tinguin la condició esmentada i en la mesura en què es puguin acollir a les simplificacions que estableix la normativa duanera, independentment de l'Estat membre en el qual estiguin establerts.

5. La inscripció en el Registre de representants duaners s'efectua d'ofici, excepte en els casos següents, en què l'ha de sol·licitar l'interessat davant el Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària:

a) El que preveu l'apartat 2.a).3r, juntament amb la sol·licitud s'han d'aportar les proves justificatives del compliment de les condicions que preveuen els números esmentats.

b) Les persones jurídiques. En la sol·licitud s'han d'identificar el representant legal i les persones físiques que tinguin la condició de representant duaner i que tinguin el poder de representació davant la duana.

c) Els representants duaners acreditats en un altre Estat membre de la Unió Europea. La sol·licitud ha de consistir en una declaració responsable davant el Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària que inclogui les dades que identifiquin que estan establerts legalment en un Estat membre de la Unió Europea per exercir les activitats esmentades, que compleixen les condicions que preveu l'article 39, a les lletres a) a d), del Reglament (UE) núm. 952/2013, de 9 d'octubre de 2013, i una manifestació que no existeix cap prohibició, en el moment de la seva presentació, que l'impedeixi exercir l'activitat a l'Estat membre en què estigui establert en el moment de la sol·licitud d'inscripció.

d) Els operadors econòmics autoritzats que preveu el número 4 d'aquest article. En la sol·licitud s'ha d'identificar l'acte pel qual se li reconeix aquesta condició.

6. Qualsevol modificació amb transcendència en la representació davant la duana que afecti les persones físiques o jurídiques esmentades en els apartats anteriors s'ha de comunicar al Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària en les condicions que es determinin.

7. El representant duaner ha de presentar les declaracions i els documents exigits per al despatx duaner per via electrònica en les condicions que determini l'Agència Estatal d'Administració Tributària. A aquests efectes s'ha d'utilitzar la signatura electrònica del representant duaner declarant.

8. L'incompliment de qualsevol de les condicions i obligacions que preveu aquest article implica la baixa en el Registre de representants duaners, previ l'expedient administratiu corresponent en el qual s'ha de donar audiència a l'interessat.

La baixa en el Registre d'un representant duaner té efectes des de la data de notificació de l'acord, però no afecta les obligacions duaneres i tributàries que es poden derivar de les declaracions duaneres presentades per ell en l'exercici d'aquesta activitat.»

Dos. Es modifica la disposició addicional primera, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional primera. *Fiançament del deute duaner i fiscal en el cas de presentació de declaracions en nom propi i per compte propi.*

1. Quan, per raó de la normativa aplicable, sigui exigible la constitució d'una garantia per tal de finançar el pagament d'un deute duaner i fiscal, aquesta garantia l'ha de prestar, en la seva condició de deutor, la persona física o jurídica que efectua la declaració de duana en nom propi i per compte propi.

2. A petició del declarant, les autoritats duaneres han de permetre que es constitueixi una garantia global per cobrir diverses operacions que donin lloc o que puguin donar lloc a un deute duaner i fiscal.

3. En cas que la garantia es constitueixi mitjançant aval, fiança o certificat d'assegurança de caució, l'avalador, fiador o assegurador s'ha de comprometre expressament i per escrit a pagar solidàriament amb el declarant l'import garantit del deute duaner i fiscal el pagament del qual es faci exigible. Aquest fiador, en tot cas, ha de tenir la condició d'entitat de crèdit, entitat d'assegurances, societat de garantia recíproca i ha d'estar establert en el territori de la Unió Europea.»

Tres. Es modifica la disposició addicional segona, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional segona. *Fiançament del deute duaner i fiscal en el cas de presentació de declaracions per mitjà de representant.*

1. Quan, per raó de la normativa aplicable, sigui exigible la constitució d'una garantia per tal de finançar el pagament d'un deute duaner o fiscal, aquesta garantia l'ha de prestar per al deute duaner el deutor i per al deute fiscal el subjecte passiu dels tributs exigibles.

2. La garantia també la pot constituir, per tots els conceptes que preveu l'apartat anterior, el representant duaner que presenti la declaració, sigui quina sigui la modalitat de representació.

3. Quan la garantia es constitueixi mitjançant aval, fiança o certificat d'assegurança de caució, l'avalador, fiador o assegurador s'ha de comprometre expressament i per escrit a satisfer, amb caràcter solidari, l'import del deute duaner, del deute tributari o de tots dos, per al cas que el deutor o subjecte passiu no efectui el pagament.

El fiador ha de tenir la condició d'entitat de crèdit, entitat d'assegurances o societat de garantia recíproca i ha d'estar establert en el territori de la Unió Europea.

4. A petició del declarant o del representant duaner, les autoritats duaneres han de permetre que es constitueixi una garantia global per cobrir diverses operacions o declaracions duaneres que puguin donar lloc al naixement d'un deute duaner, tributari o a tots dos.»

Quatre. S'introdueix una disposició transitòria única, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició transitòria única. *Persones jurídiques habilitades per presentar declaracions duaneres a compte d'un tercer en aplicació del Reial decret 1889/1999, de 13 de desembre, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions de duana.*

1. Les persones jurídiques que estaven habilitades per presentar declaracions a compte de tercers en aplicació del Reial decret 1889/1999, de 13 de desembre, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions de duana, i la resta de disposicions derogades per aquest Reial decret, es considera que compleixen la condició de capacitat. Aquestes persones tenen la consideració de representant duaner, i han de ser inscrites d'ofici en el Registre de representants duaners.

2. Quan les persones a les quals es refereix el paràgraf anterior procedeixin a la renovació dels seus representants legals o designin nous apoderats voluntaris, s'ha de donar compliment al que preveu l'article 4.2.b). També han de complir aquest requisit quan es produeixi la transformació, fusió, o escissió de l'entitat, respecte de cadascuna de les persones jurídiques subsistents o de nova creació que vulguin mantenir la seva condició de representant duaner.

3. S'han de comunicar al Departament de Duanes i Impostos Especials els canvis en la representació legal i voluntària, i s'han d'identificar les persones físiques nomenades i que tenen la condició de representant duaner.

4. En tot cas, s'ha de complir la condició que preveu l'article 4.2.b) l'1 de gener de 2020. S'ha de procedir a la baixa en el Registre de representants duaners de les persones jurídiques que no compleixin aquesta condició, prèvia audiència de l'interessat.»

Article segon. *Modificació del Reial decret 1363/2010, de 29 d'octubre, pel qual es regulen supòsits de notificacions i comunicacions administratives obligatòries per mitjans electrònics en l'àmbit de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.*

Es modifica l'article 4.2.e) del Reial decret 1363/2010, de 29 d'octubre, pel qual es regulen supòsits de notificacions i comunicacions administratives obligatòries per mitjans electrònics en l'àmbit de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, que queda redactat de la manera següent:

«e) Les que tinguin la condició de representants duaners segons el que disposa el Reial decret 335/2010, de 19 de març, pel qual es regula el dret a efectuar declaracions a la duana i la figura del representant duaner, o presentin declaracions duaneres per via electrònica.»

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta per raó del que disposa l'article 149.1.10a de la Constitució espanyola que atorga a l'Estat la competència exclusiva sobre règim duaner i aranzelari.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 25 d'abril de 2014.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Hisenda i Administracions Públiques,
CRISTÓBAL MONTORO ROMERO